СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LVII. Ч. 132. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ЧЕРВНЯ 1949. No. 132. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 9, 1949. VOL. LVII.
ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ВОРОГИ СВОБОДИ—ВОРОГАМИ НАЦІЇ, ЗАЯВЛЯЄ КЛЕЙ

Вест Пойнт, Н. И., 7. червня. — Підчас церемоній при закінченню шкільного року в Військовій Академії промовляв до 572 випускників недавній військовий губернатор Німеччини, ген. Луціус Д. Клей. У своїй промові він звернув увагу на сили, які діють для знищення свободи і заявив, що ті люди, які дають підтримку в таких затіях, будуть натавровані як вороги нації і з ними треба буде поступати так, як поступається з ворогами. Він пригадав, як швидко Америка роззброїлася після війни в тому переконанню, що інші країни зроблять те саме, одначе завелася й тому тепер відбудовується збройна сила нації — „одначе не для агресії, а як засіб американської закордонної політики, яка є присвячена втриманню миру, в якому могла б бути збережена свобода".

Після промови Клея промовив діючий секретар війни, щойно назначений справжнім секретарем, Ґордон Ґрей. Він потвердив слова ген. Клея і віддав йому признання за його характерність у виконуванні обовязків військового губернатора відповідно до найкращих американських традицій. У святі випускників узяли участь 7,500 людей.

ЧИСЛО БЕРЗОБІТНИХ ОБІЙМАЄ 3,300,000 ОСІБ

Вашінгтон. — Число безробітних у повоєнному часі зросло в дні 18 травня до 3,289,000 осіб, як це оприлюднило Бюро Цензу. Цей зріст від 9 квітня аж до половини травня є зовсім несподіваний, каже бюро. За звичайними обрахунками можна було надіятися, що сезонова праця на фармах затрудить велику кількість робітників, між тим показується, що ще 20,000 людей втратило роботу.

Предсідник Міжнародної Юнії Жіночого Одягу, Дейвид Дубінскі сказав у Форест Парк, Па., що в його ділянці праці кількість робітників росте і є вигляди, що праця піде ліпше ніж можна було передбачувати, та все такі положення не є таке добре, як було перед роком.

ДЖАНСОН НЕ ХОЧЕ КОНТРОЛІ АРМІЇ НАД АТОМОВОЮ СИЛОЮ.

Луїс Джансон, секретар оборони, рішуче заявив, що Краєва Військова Установа не бажає перебрати на себе контролю програми атомової сили від цивільної Комісії Атомової Енергії. Спільна слідча комісія не прийшла досі до ніякого висновку, як розправляється з закидами сен. Борка Б. Гікенлупера проти „нездарности" комісії в адмініструванні атомових справ.

ЗГИНУЛО 54 ОСІБ В ДОРОЗІ З ПОРТО РІКА ДО НЮ ЙОРКУ.

У понеділок упав у море недалеко Сан Хуан, коло острова Порто Ріко, двомоторовий перевозовий літак, на якому було 75 подорожних і шість членів залоги. Це був черговий транспорт мешканців Порто Ріко, які їдуть до континентальних Злучених Держав на роботу. Машини літака перестали нагло працювати і він упав у воду у віддалі шости миль від берега. Багато осіб почали плисти до берега і згинули з вичерпання. Досі нараховано 54 жертв трагічного випадку.

СОВЄТИ ДІСТАЛИ З АМЕРИКИ ДЕЯКІ АТОМОВІ ВИНАХОДИ.

Федеральне Бюро Інвестигацій виявило у своєму звіті, що Совєти викрали потайки з Америки в 1947 р. деякі атомові прилади, а наступного року агенти бюра перешкодили викраденню двох інших приладів. Між вивезеними до Совєтів є прилад для відкриття радіяції, прилавок Гайгера й інші інструменти. Це зізнали агенти бюра на допиті підчас судової розправи проти Джуди Коплон у Вашингтоні, обвинуваченої в шпигунстві в користь Росії. Суддя Алберт Л. Рівс наказав агентам, як свідкам, виявити це прилюдно на домагання оборони.

ЧЕМБЕРС ПРИСЯГАВ КРИВО В КОРИСТЬ ГІССА.

Ню Йорк. — Підчас допитів Витекера Чемберса, як свідка уряду в процесі проти Алджера Гісса, свідок признав, що він у сьоми випадках поповнив кривоприсягу тим, що не хотів виявити перед слідчою судейською лавою повної правди, щоб не пошкодити підсудному, якого саме судять за кривоприсягу. На домагання Гіссового адвоката Пола Страйкера суддя дав йому переглянути протокол тайного переслухання великої лави, в якому він винайшов сім випадків зізнань Чамберса відмінних від зізнань підчас теперішної розправи. На запит прокуратора, чому Чемберс зізнав невірно, він вияснив, що зробив це для добра Гісса.

ЛІКАРІ ПРОТИ ПРИМУСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВЯ.

Атлантик Сіті. — Америка осягнула більші поступи в медицині у свобідній системі, ніж це осягнули інші країни під примусом — таке сказав д-р Ернест Е. Айронс, новий предсідник Американського Медичного Товариства при відкритті річної конвенції товариства. Тому, що це товариство веде увесь час агітацію проти пляну президента Трумана для введення обовязкового забезпечення здоровя, нема сумніву, що конвенція схвалить резолюцію проти програми Трумана.

„ФАБРИКА ПОГОДИ" В КАЛІФОРНІЇ.

Пасадіна, у стейті Каліфорнія. — Науковці й „цивільні" з сімох західних стейтів зібралися тут на освячення Каліфорнійського Інституту Технології, вя кому вставлено велетенський фітотрон, вартости $400,000. Є це інструмент для студій природи. Він має в першу чергу на цілі відкривати харчові ростини для рятунку людства перед голодом. Є тут ще окремий прилад, при допомозі якого можна добути такий клімат, який хто собі бажає. Саме недостачі клімату й відповідної погоди приписують науковці брак поживних ростин.

РУХ В КОНГРЕСІ ЗА ПЕРЕМІНУ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ У СВІТОВУ ФЕДЕРАЦІЮ

Вашингтон, 7 червня. — Девятдесять один конгресменів — 64 демократів і 27 республиканців — зголосили резолюцію, щоб конгрес заявився за переміну Організації Обєднаних Держав у світову федерацію, як основну ціль американської політики". Федерація мала бути відверта для всіх націй з чітко означеними правами і відповідною силою для втримання миру й запобіження агресії дорогою виконання й вияснювання світового права. За словами деяких конгресменів така резолюція набирає значення під теперішню пору, коли осередком американської політитик стає справа Атлянтійського Пакту й зброєння Европи.

ПЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ 150 МІЛЬЙОНІВ ДЛЯ ВІДБУДОВИ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ

Президент Труман зголосив свого роду „Малий Плян Маршала" для відбудови республики південної Кореї, який мав би коштувати $150,000,000. При цій нагоді стало звісним, чому не оприлюднено в 1947 р. звіту ген. Алберта С. Ведемейера, спеціяльного посла Трумана до Китаю. Ведемейер вийшов тоді з домаганням, щоб піддати Манджурію під опіку Обєднаних Держав, як способу для недопущення Совєтів до окупації тої частини Китаю, яку здобула Японія. Американський плян тоді був, щоб Манджурію віддати Китаеві.

ЗАКОН ПРО ТАЙНУ РОЗВІДЧУ СЛУЖБУ АМЕРИКИ

Палата репрезентантів ухвалила поспішно, без прилюдної дискусії, закон про діяння Центральної Розвідчої Агенції і переслала до Білого Дому для підпису президента. У законі находиться постанова, що в заміну за прислугу цій агенції можна буде привозити в Америку по сто чужинців, які віддають свою працю для Америки. Дальше закон леґалізує теперішню практику, щоб утримувати в тайні навіть перед генеральним контролором імена агентів і працівників, на яких ідуть гроші американських податковців. Сенат додав до закону застору, що агенція не сміє діяти на території Злучених Держав. Тільки Віто Маркантоніо голосував проти цього білу в палаті.

СЕНАТ НЕ ДОПУСТИВ ДО ПІДВИШКИ ФОНДІВ НА „ГОЛОС АМЕРИКИ"

Не зважаючи на сильні протести, сенат не допустив до зміни давнішої постанови, щоб з фондів для втримання „Голосу Америки" усунути суму $3,656,100. Сенатська комісія приділів ухвалила, щоб назад привернути цю суму, одначе в поіменним голосуванні 45 проти 33 сенаторів заявилися за втримання теперішньої ощадности. Повний сенат одобрив видатков в сумі $32,343,900 на програму „Голосу Америки", яка ввійде в життя з днем 1 липня.

ЗНОВУ СУДИТИМУТЬ ІЛЬЗУ КОХ

Мюнхен, 8 червся. — Баварське міністерство справедливости вчора повідомило, що німецький суд „остаточно" судитиме Ільзу Кох, жінку команданта гітлерівського табору смерти в Бухенвальді.

АТЛЯНТІЙСЬКИЙ ПАКТ У ПОВНОМУ СЕНАТІ

Сенатська комісія закордонних справ передала повному сенатові до застанови текст Північно-Атлянтійського Оборонного Пакту з дорученням ратифікувати його якнайшвидше. До тексту договору доданий звіт комісії, писаний на 28 сторінках. Предсідник комісії, сен. Там Коналі, твердить, що яких 10-12 голосів на загальне число 96 буде проти ратифікації.

СОВЄТИ „ВИЧИСТИЛИ" НІМЕЦЬКОГО ЕПИСКОПА

Берлін, 8. червня. — Контрольована Совєтами радіовисильня в Берліні повідомила вчора, що єпископ Отто Дібеліюс вже „не може очолювати" німецької Протестантської Церкви в Берліні і в совєтській зоні. Єпископ Дібеліюс, як вже повідомлялося, видав минулої неділі пастирське послання, в якому він гостро осуджував поліційно-терористичний совєтський режим, порівнюючи його з гітлерівським. Радієве повідомлення покликається на думку „клерикальних кол" і твердить, що „людина з таким нестійким характером, як єпископ Дібеліюс" не може стояти на чолі та репрезентувати церкви.

І.Р.О. ЗАЛИШИТЬ СКИТАЛЬНИКІВ ПІД ОПІКОЮ НІМЦІВ

Мюнхен, 8 червня. Филип Е. Райян, оперативний шеф Міжнародної Організації для Збігців в Німеччині, повідомив вчора, що після закінчення праці цеї організації та її існування взагалі в наступному році, ті скитальники, які до того часу з будь-яких причин не будуть ані репатріовані ані переселені на постійне до інших країн, перейдуть під опіку німецьких добровільних агенцій. Це дуже важливе рішення в цій справі, хоча воно ще не є остаточне. Діло в тому, що досі як окупаційні власті так і міжнародна організація для збігців старанно оминали всего, що могло б дати німцям будь-яку владу або відповідальність за скитальників, що у своїй великій частині є колишніми жертвами тих же німців. Те саме у відповідній мірі передбачується і в майбутньому, бо приготований для Німеччини новий окупаційний статут окремо відмічує, що уряд новоствореної західно-німецької держави не матиме влади над скитальниками та що нагляд над ними залишиться і надалі в залежності від окупаційних контрольних властей. Проте, ІРО було змушене приготовити відповідний плян для дальшої опіки над около 70,000 скитальників, які — як вже тепер передбачується — не можуть виїхати на постійне поселення до інших країв до 1-го липня 1950-го року, коли ІРО перестане існувати. Це переважно будуть старші віком люди або хворі та не цілком працездатні, які не могли відповісти іміграційним законам поодиноких країн, що погодилися прийняти скитальників. Деяка кількість з них сама відмовилася виїхати з Німеччини. На тему дальшої долі та дальшої опіки тими людьми відбулися окремі наради представників Армії, ІРО та добровільних агенцій. Вони видвигнули плян участи німців в дальшому піклуванню скитальниками і цей плян, після його закінчення, буде представлений до затвердження американському військовому управлінню. Згідно з цим пляном, американські добровільні допомогові агенції, як Католицька, Протестантська і Жидівська та ЗУДКомітет увійшли б в окреме порозуміння з відповідними німецькими організаціями, щоб ті перебрали практичну опіку таборами, які залишаться після розв'язання ІРО.

15 ЧЕХІВ ПЕРЕД СУДОМ ЗА ЗРАДУ

Прага, 8 червня. Офіційне чеське пресове агенство повідомляє, що тут в суді ведеться таємна розправа проти 15 чеських громадян, обвинувачених в „державній зраді" та в „змові проти уряду". Деякі з них, згідно з офіціяльним повідомленням, мали „признатися" до закидуваних їм злочинів та до зв'язку зі західними дипломатами і військовими представниками. В повідомленні говориться, що обвинувачені „створили нелегальну організацію і приготовляли змінити силою режім народної демократії та проголосити військову диктатуру, яка скасувала б всі досягнення народної демократії і привернула б капіталізм".

ГУБЕРНАТОР ДЮЇ В ІТАЛІЇ

Рим, 8. червня. — В своїй поїздці по Европі нюйоркський губернатор Тамас Дюї і його жінка зупинились в Італії Вчора губ. Дюї відбув одногодинну конференцію з італійським премієром де Гаспері обговорюючи господарське положення в Італії та італійське становище в справі колоній.

КАТОЛИЦЬКИЙ ЖУРНАЛ ПРО УКРАЇНСЬКУ БОРОТЬБУ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ.

Журнал „Кетолик Майнд" у своєму виданні за червень передав з виданого Пан-Американською Українською Конференцією „Українського Бюлетину" редакційну статтю про українську визвольну боротьбу під Совєтами, її причини і цілі та її характер.

ФРАНЦІЯ ВШАНУВАЛА АМЕРИКАНСЬКИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ.

Париж, 8. червня. — Французький уряд наділив Медалею Визволення Франції 46 американських кореспондентів, що брали участь у висадці союзників в Нормандії. Кореспонденти тепер відбувають поїздку по Европі і вчора вони були гостями през. Франції, Вінсента Оріоля.

ВИЯВЛЕНО ПРИЧИНИ „МЕРТВОЇ ТОЧКИ" В СПРАВІ БЕРЛІНА

Париж, 8. червня. — Рада міністрів закордонних справ чотирьох великодержав виявила вчора фармально причини „мертвої точки", що заснувала в їх нарадах в справі чотиридержавного управління Берліна, проголошуючи противорічні пропозиції західних союзників і Совєтів. З проголошеного документу виявляється, що Совєти домагаються признати чотиро-державній командатурі не тільки права вета кожному з чотирьох її членів, але й таких широких повновластей, що — за словами секретаря стейту, Діна Ачесона, — давала б їй право контролювати всі починання мешканців Берліна, за вийнятком їх смерти. Америка, натомість, йдучи Совєтам на уступки в справі вета, намагається „обійти" його, признаючи широкі повновласті німецькому самоуправлінню. Совєти, здаючи собі справу, що в плянованих виборах в Берліні вони не здобудуть комуністичної більшости і тим самим втратять там свої впливи та свою силу, вперто обстоюють при своїх домаганнях. Тим самим в цій справі повстала сподівана „мертва точка", яку ще до деякої міри можна б злагіднити при торговельних переговорах. Оцінюючи дотеперішній перебіг і вислід нарад, західні дипломати дивуються, що могло бути причиною совєтських заходів щодо цеї конференції взагалі, як вони вже згори могли знати, що при такому їхньому становищі з неї нічого не вийде. Тому теж щораз більше закріплюється думка, що ця конференція мала в совєтських плянах головне завдання рятувати престіж Москви, серіозно захитаний неуспіхом совєтської блокади Берліна. Не зважаючи на „мертву точку", наради в справі Берліна мають продовжуватися ще на сьогоднішній сесії міністрів, щонайменше на її початку. Західні представники заповідають, що дебати скоро перейдуть на чергову точку нарад, що нею є справа мирового договору з Німеччиною.

СОВЄТСЬКА ЦЕНЗУРА ТА КРАДІЖКА ЗАХІДНОЇ ПОШТИ ДО БЕРЛІНА.

Берлін, 8 червня. — Західні союзники почали вчора скеровувати всю пошту до Берліна повітряною дорогою. Діло в тому, що від часу, як Совєти перервали свою блокаду Берліна та як пошту зі заходу до того міста вислано потягами через совєтську зону, нагло почали пропадати вартісні пакунки і листи, а ті, що доходили, були цензуровані і в багатьох випадках пошкоджені.

СКРІПЛЕННЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ РОЗКЛАДОВОЇ РОБОТИ СЕРЕД АРАБІВ.

Бейрут, Ливан, 8 червня. — З поінформованих арабських джерел заявляють, що в останньому часу большевицький інтернаціонал доклав багато зусиль для скріплення підривної роботи своєї пятої колони в арабських краях, що їм до деякої міри щастить, не зважаючи на всю протиакцію місцевих влатей. Ірак, Сирія, Туреччина і тепер Палестина є головним тереном цеї активности, на чолі якої стоїть добре відомий арабський комуніст Емиле Тоума.

МОСКВА ПРО ЗАХІДНИЙ „ДИКТАТ" НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ПАРИЖІ.

Москва, 8 червня. — Місцева партійна „Правда" надрукувала вчора статтю, обвинувачуючи західних союзників, що вони на конференції міністрів в Парижі намагаються накинути Совєтам свою волю та диктувати їм свої умовини щодо полагодження справи Берліна і Німеччини. Паризький кореспондент „Правди", Юрій Жуков, радить Америці і Англії, щоби вони краще керувалися „клясичними прикладами" міжнародної співпраці в Тегерані, Ялті і Потсдамі, додаючи, що „вже найвищий час для англо-американського блоку зрозуміти, що диктаторські методи не матимуть успіху у відношенні до Совєтського Сюзу".

ІТАЛІЯ ЗНОВУ ПРОПОНУЄ ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ КОЛОНІЙ.

Рим, 8 червня. — З поінформованих джерел заявляють, що італійський премієр Альчіде де Гапері в своїй останній розмові з американським амбасадором в Римі знову видвигнув справу колишніх італійських колоній в Африці, пропонуючи, щоби Америка, Британія, Франція та Італія порозумілися в цій справі ще перед черговою сесією Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Де Гаспері видвигнув свої пропозиції в порозумінні з іншими членами уряду та у зв'язку з несподіваним британським визнанням арабського самоуправління в Киренаїці.

ІТАЛІЙСЬКІ КОРАБЛІ ДЛЯ СОВЄТІВ.

Бріндізі, Італія, 8 червня. — З цього порту вислано вчора 22 італійських допоміжних воєнних кораблів до Одеси, признаних Совєтам мировим договором як воєнне відшкодовання. Між кораблями є нуркові човни, малі наливні кораблі, старо-тепові торпедовці та інші.

ВІДІБРАЛИ ПАРЛЯМЕНТАРНУ НЕДОТОРКАНІСТЬ КОМУНІСТОВІ У ФРАНЦІЇ.

Париж, 8 червня. — Французький парлямент відібрав вчора парляментарну недоторканість комуністичному послові Ф. Бонте, даючи цим можність урядові почати проти нього судову акцію за „знеславлення уряду" та за „деморалізацію армії". Цих проступків Бонте допустився в комуністичній газеті, якої він є редактором.

ІЗРАЇЛЬ ЗАПЕРЕЧУЄ АНТИ-КАТОЛИЦЬКІ ЦІЛІ.

Тель Авів, 8 червня. — У зв'язку з недавніми твердженнями офіціяльного ватиканського „сторожа Святої Землі", францішканця Алберта Горі, що політика Ізраїля є звернена проти інтерсів католицького світу в Палестині, речник ізраїльського уряду рішуче це заперечив, стверджуючи, що теперішні обмеження є подиктовані виключно воєнним положенням країни.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

КВЕЙКРИ ПРО МИР, А КРЕМЛЬ ПРО АГРЕСІЮ

В цілому світі знають квейкрів з їх гуманітарної акції, миролюбности та з опозиції до війни. Тому і нічого дивного, коли певна частина американських квейкрів пробує від довшого часу загодити Злучені Держави і Совєтський Союз бодай в такий спосіб, щоби не допустити до війни між ними.

Так глядять на намагання „Америкен Френдс Сервіс Коміті" дійти в Ню Йорку до порозуміння в мировій акції з А. Громиком, заступником міністра закордонних справ СССР. Це порозуміння мало би обняти головну „культурну ділянку", яка знову була би переходовим мостом до політичної. Ця акція ведеться уже довший час і про неї є докладно поінформований департамент стейту. Її попирають, як кажеться, дуже ревно й такі визначні американці, що не є квейкрами.

Коли йдеться про ширший американський загал, то він щойно тепер довідався з преси про цю акцію квейкрів, ведену згідно з їхніми „моральними і філософічними" засадами. Але в тому самому дні, коли американська преса донесла про цю акцію, читали теж американці в Ню Йорк Таймс надіслану з Парижа кореспонденцію співвласника цього часопису, С. Л. Золцберґера, в якій він пише про те, як то „Росія перегруповує сили для чергового потягнення в Европі". Пишеться це з нагоди Паризької Конференції міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг мабуть на те, щоб заздалегідь приготовити американців, щоб не надіялись нічого доброго з цеї конференції. „Холодна війна" буде далі продовжатись, пише Золцберґер, тільки іншими способами і так, щоб виглядало, що немає великого напруження між демократичними потугами і Совєтами. Це буде свого роду „організований відступ" комуністів, коли мати на увазі їхнє постійне атакування. На ділі це буде реорганізація комуністичних сил, потрібна для нової агресії Кремля, яка зачнеться по передишці й „перегрупіровці".

З цього виходило б, що в Европі Совєтам мир потрібний, але тільки хвилевий. Цей їхній мир не є тим, до чого змагають квейкри у своїй ідеалістичній вірі, видвигаючи пропозицію „культурного обміну". Та ж в Америці й без квейкрів величають літературні чи мистецькі російські твори навіть у часі, коли в Москві, особливо останніми часами, не лишають сухої нитки на американських письменниках і мистцях!

В Англії квейкри повели ту саму акцію, що її ведуть американські квейкри. Але американська преса, що про це повідомляє, пише теж і про російську кампанію проти британської культури. Наприклад, „Дитячий театр" в Москві грає тепер пєсу, у якій представляється британського агента Ската, як то він заманює скитальців як „будучих невільників" до канадійських лісів. Знов у новій пєсі відомого совєтського письменника Константина Сімонова, що її грають у Ленінґраді, американські та британські науковці представлені як „воєнні підпалячі" і „слуги ворогів людства".

З ким же ж тоді американські та британські квейкри хочуть навязувати „культурні звязки"?

На нашу думку ця акція квейкрів, хоч яка благородна у замислах, не зближує Америку і світ до миру, а тільки поширює баламуту, що з Кремлем є можливо зговоритись про справедливий і тривкий мир у світі.

Світла і тіні переселенчої акції

II.

В попередній статті ми підкреслили три головні форми в переселенні европейських скитальників до цеї країни на підставі ухваленого Конгресом і затвердженого Президентом т. зв. Акту Переміщених Осіб з 1948 року. Вони позначуються трьома родами вимаганих законом завірень (ашурансів), іменно: для рідних американських громадян до третього ступення, для приятелів і знайомих та для цілком невідомих осіб. Перші дві категорії не творять більшої проблеми, щонайменше не творять її під формальним оглядом. Бо родина чи знайомі в Америці, виставляючи завірення та спроваджуючи скитальника з Европи, вже в більшості випадків дбають, або щонайменше повинні подбати, щоби їх відповідно примістити на мешкання і працю і тим виповнити перебрані в завіренні обов'язки. Вправді, трапляються всілякі непорозуміння і в таких випадках і вони з черги негативно відбиваються на дальшій переселенчій акції, але цю справу ми розглянемо в дальшому. Бо в першу чергу ми хотіли б звернути увагу на „світла і тіні" в переселенчій акції. на анонімові, безіменні завірення.

Як відомо і як це вже нераз на сторінках нашої американсько-української преси підкреслювано, головну проблему нашої переселенчої акції творили ті маси українських скитальників, що не мають в Америці ані рідних ані знайомих, що могли б і хотіли б виставити їм завірення. Акція за придбанням анонімових завірень серед американсько-українського загалу майже не мала успіху. Це має у великій мірі своє вияснення. Бо велика частина американських українців мають рідних чи знайомих серед скитальників в Европі і виставляючи їм завірення, вони не радо погоджуються виставляти таке ще для цілком невідомих їм осіб та перебирати за них приписані законом зобов'язання. І тут майже ввесь тягар цеї справи спав на ЗУАДКомітет. Під цим оглядом дуже багатомовний є звіт його екзекутивного директора на останніх загальних зборах. В розділі про переселенчу акцію, в цьому звіті стверджується:

Переселенча акція, зразу підготовка до неї і опісля її практичне переведення, була головним предметом уваги, турбот і праці ЗУАДКомітету в звітовому часі. Причини цего ясні: тільки переселення на постійне до вільних країн могло розв'язати цю наболілу і пекучу проблему скитальців, переміщених осіб, втікачів і як там ще цих нещасних жерв війни і тоталітарних режімів називають. Нові надії і нові можливості такої розв'язки справи повстали головно після ухвалення нашим Конгресом в половині минулого року окремого закону про допущення до цеї країни 205,000 европейських втікачів та переміщених осіб.

Насамперед треба підкреслити, що наш Комітет зробив все, що було в його силі, щоби відповідно причинитися вже до самого переведення цего закону в Конгресі. Ми постійно взивали наш загал до відповідного натиску на своїх конгресових представників, ми окремо були приготовили та порозсилали по наших громадах спеціяльні формулярі таких інтервенцій, ми влаштовували віча і ухвалювали відповідні резолюції та взагалі робили все можливе, щоби прилюдну опінію переважити в користь закону і тим самим причинитися до його переведення в Конгресі. І якщо його наостанці переведено, то ми з чистою совістю маємо право твердити, що й ми до цего причинилися відповідно до наших сил та спроможностей.

Негайно після ухвалення закону, наш Комітет поставив на нього, сказати б, головну ставку. Ми здавали собі справу, що або тепер ми зможемо нашим братам в Европі допомогти, або їх залишемо напризволяще. Не зважаючи на всі перешкоди та на мінімальні засоби, якими наш Комітет для тих цілей розпоряджав, ми почали пробивати в цій справі головою мур і я маю право та підстави сьогодні твердити, що ми його пробили. Вже в перших днях після ухвалення закону наш Комітет перший між всіми іншими того роду агенціями розгорнув таку акцію, що вона опісля стала прикладом для всіх інших, а наш Комітет видвигнула на одне з перших місць в реалізації закону.

Усім відомо, як поступало початкове здійснювання закону. Закон існував, але нічого поза тим. Все тільки плянувалося, творилося, все було тимчасове, провізоричне. Ми не могли чекати, аж все прояснится та устабілізується. Ми знали, що треба діяти. Не маючи ще навіть точної урядової інтерпретації закону, ще не було встановлених подробиць як його переводити в життя, як наш Комітет вже сам зачав це робити, на підставі часом самих тільки припущень, що опісля цілком виправдалися.

Довго не чекаючи, ми приготовили відповідні формулярі на вимагані законом завірення про забезпечення праці і мешкання для нових іміґрантів та негайно порозсилали їх по громадах, започатковуючи рівночасно між нашим громадянством широку кампанію за підписами тих завірень. При допомозі нашої преси та окремих громадських віч і зборів ми постійно держали наше громадянство в курсі справи, яка ще тільки кристалізувалася. Ми самі брали участь в численних нарадах представників добровільних допомогових агенцій, що їх скликували призначені урядом комісарі для справ переселення і там відповідно впливали. Ми брали активну участь в кожній загально-американській акції, що мала на меті успішне переведення ухваленого закону.

Праця нашого Комітету серед нашого громадянства в цій справі дала відповідні результати. Нам надіслано цілий ряд виповнених і підписаних завірень, на підставі яких ми знову своєчасно поробили відповідні висновки. Першусього ми переконалися, що виключно при допомозі нашого громадянства нам не пощастить використати нового закону для українських скитальців в цілій повноті. На це вказували такі спостереження: 1. Всі, або майже всі завірення, переслані українцями, були виповнені поіменно, отже для точно призначених осіб, звичайно рідних або приятелів, чи знайомих в Европі. А що мало статися з тими, що не мають в Америці ані рідних ані знайомих? А таких є велика, якщо не більша частина. 2. Вже по першому відгомоні нашого громадянства на заходи нашого Комітету в переселенчій справі, ми мусіли прийти до переконання, що в той спосіб ми не зможемо використати для наших скитальців нового закону в цілій повноті. Ці висновки заставили наш Комітет шукати інших можливостей і ми їх у великій мірі знайшли.

Під осінь минулого року наш Комітет звернувся окремими листами до губернаторів усіх стейтів, пропонуючи їм своє посередництво в допомозі здійснити новий іміґраційний закон. Одним з перших стейтів, що на ці пропозиції нашого Комітету відгукнувся, був Меріленд, з ґубернатором Престон Лейном. В дальшому порозумінні з місцевим урядом праці та представниками фармерів, нам пощастило створити там окремий фармерський комітет для тих справ і вже відразу здобуто відповідну кількість завірень для наших скитальців. Це було для нас великою заохотою для дальшої праці в тому напрямку. З черги на наші пропозиції відгукнулись стейти Ню Джерзі, Мейн, Мішіґен, Огайо, Пенсилвенія, Ілиной, Мінесота і Вірджінія, а дальше Вісконсин та інші. Ми продовжували нашу акцію з усіми стейтами, включно з Аляскою. Крім листів до ґубернаторів, вислано відповідні листи та обширні інформації про наших скитальців, їх наставлення і кваліфікації до всіх стейтових т. зв. Дайректорс оф Екстеншин, що — як відомо — занімаються господарськими справами. Ці директори, знову ж, вислали листи до своїх підвладних. Про розміри цеї нашої акції серед американського загалу хай посвідчить факт, що в цій справі ми вислали до стейтових урядів понад 3,000 листів. Крім того, ми вислали поверх 350 листів до каледжів в поодиноких стейтах, прохаючи від них інформацій про їх запотребування на кваліфіковані наукові сили, як теж рівночасно інформуючи їх про ті, що є між українськими скитальцями.

(Докінчення на стор. 3-тій).

Труднощі в зброєнню Европи

Справа зброєння Европи вринула негайно після наладнання Північно Атлянтійського Оборонного Пакту. Тепер уже не питають про доцільність зброєння, а тільки про те, як це виконати. Д-р Карл Т. Комптон, предсідник Ради для Дослідів і Розвитку в Краєвій Військовій Установі заявив недавно на обіді Американського Залізного й Сталевого Інституту в Ню Йорку, що треба буде кілька років для зорганізування і виеквіпування оборонних сил західної Европи, і то згідно з проектом, що Америка достачить виряд.

Труднощі переведення в життя такого пляну є двоякого роду: Одні наші внутрішні, американські; другі европейські. Домашні, американські труднощі такі, що Злучені Держави це не є бездонна бочка, з якої можна черпати засоби, коли і кільки хто хоче. Тому то нераз вагається уряд, не рідко конгрес, а й не дописує прилюдна опінія. Коли, напр. конгрес ухвалив недавно фонди на дальшу рату на здійснення Пляну Маршала в Европі у висоті понад пять біліонів долярів, то коли приходиться ці гроші справді виплатити, комісія приділів у палаті репрезентантів р і ш а є в т я т и $629,770,000 з тої суми. Це, очевидно, походить зтого, що конгресмени мусять рахуватися з фондами. Тут, очевидно грає роля господарського розуму: Коли на озброєння Европи, як загально годяться, потрібно півтора біліона долярів, то треба наперед подумати, звідки тих грошей узяти. Тому конгресмени пробують тут і там втинати, щоб ці фонди таки дістати. Це мабуть мав на увазі д-р Комптон, коли казав, що зброєння Европи можна буде перевести щойно за кілька років. Він виявив, що тут ідеться теж прокошти воєнних матеріялів. Як зразок такого матеріялу він згадав титаній. Комптон каже, що збройні сили Америки видають більйони долярів на металюргічні досліди, при чому титаній і його сполуки має бути одним з найдоцільніших матеріялів. Титаній коштує тепер $5 — $10 за фунт, одначе треба надіятися, що в майбутності цей метал значно потаніє. Титаній є на половину важчий від алуміну, а за те шість разів сильніший від нього, а двічи сильніший від заліза. Отже як довго ще не викінчена продукція титанія, так довго, на думку д-ра Комптона, треба відкладати виріб потрібної зброї для Европи.

З такого зволікання одначе виринає інша шкода, а це політична, головно в Европі. Там прилюдна опінія така, що Америка не втримає на довшу мету однієї політичної лінії, а конгрес ніколи не спішиться з ухвалюванням фондів для оборони Европи. Навіть політично вишколена Велика Британія мусить рахуватися з частою зміною настроїв Америки і різних змін в американській політиці. Так напр. там добре памятають закон з 1939 року, який забороняв вивозити зброю до Великобританії й Франції, хоч тепер є навпаки. Коли від покінчення війни Америка кількома наворотами виявила своє вагання, чи загоджувати совєтську Росію, чи стати різко проти її нахабства, то так само вагалася Европа, чи йти з Америкою проти Росії, чи пробувати приподобатися Росії на випадок, коли б так Америка несподівано погодилася з Росією.

Подібне вагання, як сповіщають з европейських столиць, настало тепер, коли конгресова комісія ухвалила втяти фонди на Плян Маршала. Хоч потім повна палата репрезентантів в і д к и н у л а ухвалу комісії під натиском уряду, одначе політичні кола в Европі мають підставу до вагання, чи в Америці не зайде щось таке, що може причинитися до відгріття недавньої недовірчивости у її політичну постійність.

Коли б цілий конгрес чи самий тільки сенат приспішив акцію в справі зброєння Европи, тоді европейські держави почули б за собою гарантію, що Америка буде могла їх оборонити м і л і т а р н о перед агресією Совєтів. Дотеперішні справді великі подвиги Америки для рятунку післявоенної Европи треба — як часом твердять в Европі — завдячувати помилкам совєтської політики. Так, напр. кажуть, що закон про Плян Маршала ухвалено в Америці підо впливом комуністичних затій в Італії та в Франції; складення Північно-Атлянтійського Оборонного Пакту треба приписати совєтській бльокаді Берліна і т. п. Одначе, коли йдеться тепер про ухвалення фондів на зброєння Европи, на політичним овиді не слідно нічого такого, що спонукало б конгрес приспішити акцію для виасигнування півтора біліона долярів на цю ціль.

Дехто з політичних коментаторів приходить до висновку, що Америка мусить держатись засади, що треба робити добро для самого добра, а не зі страху перед нещастям. Отже, коли уряд прийшов до висновку, що Совєти не мають респекту перед ніким, хто не має за собою фізичної сили, то американський нарід мусить це взяти під увагу і раз рішитися на свою власну політику без огляду на закордонні впливи та її придержуватись. Коли до цього дійде, тоді Америка стане заборолом свободи і морською лампадою, до якої будуть звертати інстинктивно свої очі всі обездолені й загрожені у своїм існуванні.

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАҐАНДОЮ.

46)

— Коли ж в серці твоєму не народився, не вмер і не воскрес Христос, — ніякі церкви, доґмати й таїнсва не врятують тебе.

— Едемська історія з Адамом та Євою обов'язково повинна повторитися в кожному шлюбі. Спочатку невинні розмови про „яблуко", потім сором і ганебна втеча в „кущі", а потім — „вигнання з раю" ілюзій, романтики та самовлещування... Сократ зрозумів це раніше за інших і так сказав своєму учневі: „Одружишся — шкодуватимеш, а не одружишся — теж шкодуватимеш".

На питання, чи совєтська влада від Бога, він відповів:

— Хоч вовки теж від Бога, але з їхньою поведінкою ми не згодні.

Вказуючи на „вчених" безбожників, говорив словами древніх:

— Ми знаємо те, що нічого не знаємо, а вони не знають і того, що вони нічого не знають.

А про безрелігійних веґетаріянців він висловився так:

— Бачите, корови — теж веґетаріянці, але їхній духовний стан від того не кращає.

Про Льва Толстого висловився:

— Пустіть бика до копиць, і він все порозкидає своїми рогами, а скласти не зможе ані одної.

Про музику:

— Коли людина неспроможна висловити себе словами та мімікою, тоді за неї промовляє музика. Музика — межа Університету.

А на останнє питання, що спонукало його так рішуче розірвати з Москвою та світом і піти в гори до пустельників, коли і в світі можна було лишатися християнином, він, трохи подумавши, почав оповідати про себе:

— Бачите, в період моїх шукань я носив у своїй душі дуже багато страждань... І від поганого, як мені здавалося, влаштування світобудови я страждав, і від того, що Юда, виконуючи плян Божественного Викуплення, зрадив Христа, а потім і сам від розпуки повісився — я страждав, і від моєї прихильности до людей та речей — я страждав, і від страху перед смертю та від багатьох інших причин я відчував скорботу та нестерпні страждання. На буття я почав дивитися очима Шопенгауера і так дійшов до того, що в безодні страждань моїх потонули останні слабенькі спалахи релігійної та звичайної радости. І я почав сумніватися в релігійних істинах. Якщо релігія неспроможна оправдати страждання людські та перетворити їх на радість і щастя, на блаженство, то це — не релігія, а опій, нервозний стан, непотрібна витрата душевних сил... Нехай ця радість і не сяє сонцем, але щоби бодай маленькою лямпадкою жевріла вона в душі вірного, щоб освітлювати її темряву, огрівати його серце і вказувати розумові напрямок на мету.

А в мене не було й цієї лямпадки. Будизм з його Нірваною мене не задовольняв. Це — той самий атеїзм, але тільки сповитий релігійними шатами (це ж тому большевики і не переслідують його). Я дійшов до розпуки. Моє життя зробилось суцільною масою мук. Мені треба було тривалого відпочинку, заспокоєння, я взяв відпустку і поїхав на Кавказ.

Кінчалась весна і починалося кавказьке літо. Я жив у горах, в домі майстра лагодження бруку, навколо був ліс, урвища, скелі й гори, з вершин яких удень видно було синьодимаву далечінь, що впиралася в оловний кавказький хребет, з білими шапками вічних снігів, а в зоряні або місячні вечори...

Оповідач спинився, закрив долонею обличчя, якийсь час помовчав, потім глибоко зітхнув, відкрив очі і продовжував:

— А вечорами я йшов у гори далі від шосейної дороги і там намагався розв'язати загадку світової та особистої скорботи. Часом я б р а в із собою скрипку і пробував грати, але з музикою нічого в мене не виходило, гра звучала тьмаво і болюче, а вечори були зовні так прекрасні, що хотілося т і л ь к и милуватися ними, сидіти на скелі і споглядати навколишню природу.

І ось одного разу, одного такого вечора, я зіткнувся з Вічністю... Не знаю, як це сталося, але це було... Несподівано і миттю... Я стояв коло скелі і споглядав оточуючу мене природу. Зоряна дуга Чумацького Шляху велично висіла над невиразними обрисами скель, оповитих темно-синіми сутінками. Десь серед них, у віддаленій т и ш і зародився звук, подібний до крику нічного птаха або людського вигуку, чарівною луною, повною смутку та невимовного блаженства, відгукнувся в моїй душі, в горах та у вічності... Темрява здригнулася, заворушилась і, немов завіса, почала розсуватися над Кавказом... І в якомусь неземному світлі я побачив землю живих... небесний Ханаан... потогобічний Кавказ з горами, лісами та його блаженними мешканцями... Я побачив Едем, звідки колись вигнали людство, яке згрішило... І моя душа спробувала такого безмежного щастя, що однією секундою такого блаженства, — а воно потім тривало з місяць, — я міг викупити всі свої страждання, драми і траґедії всіх людей, всього сотворіння, і ще лишились би океани цього щастя...

Все це може здатися вам дивним і неприроднім, але це — дійсний, пережитий мною факт. Це і страшне, і безумне, і величне. За одну секунду та-

(Продовження на стор. 4-тій).

Лев Ясінчук.

„ДО АМЕРИКИ"

Стрипіхаті хмари, що з них сікло теплим дощем, окутували високі, з гострими гранями алпейські шпилі, обсипані грубо травневим снігом, коли невелика — біля 40 осіб-українська громада заходила над вечір в обідраний і принищений залізничий вагон ІРО. Переділи без світла заповнювалися людьми і клунками. Це українські скитальці після пятьохшістьох років скитання в гірському Тиролі в Австрії опускала Інсбрук, столицю цього краю. Прямували до Злучених Держав Америки після перебутих нервуючих провірок встановлених вибагливим бюрократизмом. Нервово вешталися скитальці по вагоні, оглядаючи, де хто примістився то виходили знов на двір, щоб в останнє розпрощатися з тими, що ще залишаються й численно зібралися попрощати віджджаючих від себе. Врывані слова розмови скроплювані в декого сердешними сльозами гомоніли перед залізничим вагоном і своїм не зрозумілим звуком прибільшували чужинців оглядатися. Обличчя віджджаючих не зраджували ні смутку, ні радости; радше тривогу притаювану перед тими, що залишилися. Чого сумувати. Чи ж ми залишаємо Рідний Край, де „мир хрещений. Чи мало нам прикрощів дала нова чужина? А чому радіти? Чи знаємо ми, яка дальша доля жде нас у тому краю, де панує широка воля, але розпускає тривожні вісті, що праці обмаль?... А ми хочемо праці, праці такої, щоб нас у повні полонила, щоб забути минуле, щоб жити тільки теперішнім й леліяти солодкі думи про майбутнє. Таке майбутнє, що випрадало б нашу довгу, може задовгу відсутність...

Залізничі сигнали пригадують дійсність, треба ще раз розірвати ту душевну нитку, що невидимо вязала в товарськість, у привязаність, у любов. Це така прикра хвилина, немовби розлучався від своїх хворий, що йде на непевний операційний стіл. Може й прикріща за неї. Бо — де та певність, що зійдуться знову нахилені до себе серця, що їх на неозначений час розділить широкий океан? Де та певність, що на новій, землі виростуть у свіжий грунт нові еміґранти, хоч з полекшою позбудуться дотеперішнього безглуздого означення — „Ді-Пі"!...

Поїзд рушає з місця. Скитальці втиснені у вікна вагону ще бачать ревні сльози, що течуть по обличчях остаючих. За хвилину видно вже тільки кивок прощаючих рук і — дотеперішній світ обривається.

Стукотять колеса вагону, що кидається як змий в один то другий бік на гострих гірських закрутах. Дощ надстав; природа перестала плакати. На дворі сіріє. Ще останні проміні заходячого сонця освітлять рожево стіни альпейських велитнів, а у вагоні без світла настає сутінок. Дехто виймає їжу, щоб підкріпитися після кількаденних подорожніх нервувань. В гуртках ідуть розмови про будуче в Америці. Падуть назви міст, до яких прямують поневільні туристи: Ню Йорк, Шікаго, Філаделфія, Честер, Дітройт. І мене питають: „Куди ідете?" Я не вмію відповісти, мушу щойно подумати над тим і відповідаю: „До Америк". Ближчого пояснення не можу подати; не знаю, чи хто мене потребує, хоч душа рветься — бути там корисним, оправдати своє животіння. Всі подорожні вважають, що швидко сядемо на корабель і незабаром зажовніє нам смужка землі Вашингтона. Але ми ще „Ді-Пі". Чому ж то всьо мало б піти гладко?... Нас виладовують ніччю в Зальцбурзі й вантажним автом везуть у табор. Може хто ще не зазнав таборового життя... Потішають, що за тиждень відідемо до Бремену, а скільки нам пождати — цього не знають.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СТРАШНА ТРАГЕДІЯ СКИТАЛЬСЬКОЇ РОДИНИ.

В 128 числі „Свободи" зі суботи 4-го червня, надруковано новинку про страшну трагедію скитальчої родини (і їх доброді) в Тернополі, Саск., Канада. Цей яскравий випадок будуть, очевидно, обговорювати так скитальці як і спонзори, та чи з цього вийде що доброго? Напевно знайдуться люди, що постараються використати цей випадок, щоби пошкодити справі переселення скитальців так в очах урядів як і громадян, що їх стягали і стягають. Але таких випадків не можна і промовчувати, тільки треба винести з нещастя науку на ліпше.

Скитальці приїздять до Америки і роблять те саме, що робили все і всі, що приїжджали давніше: все тут таке відмінне, дивне, часами чудне, що насамперед судять-гудять всіх і все, за деякий час привикають, згодом розуміють, що так як є, то є не без глибоких причин. Тоді вже пізнають та засвоюють те все самі без труду. Очевидно, багато розумніше було би, щоби той процес ішов у відворотному порядку: пізнання і зрозуміння, через звичку до осуду. Такий осуд мир би мати навіть вартість і корисний вплив на те життя, в якому скитальцям прийдеться жити. Це мусять скитальці самі собі усвідомлювати.

Треба зрозуміти, що скитальці приїжджають з країн, де високопарні слова-ідеї про поступ, культуру, соціяльну справедливість і т. п. стояли і стоять у різкій суперечності з дійсністю, з переведенням їх у практичному житті. Щасливі ті, що їм вдалося вирватися з того брехливого, забріханого світу! Ті слова ідеї мають те ж своїх приклонників в Америці між людьми, що не знають, бо не хочуть, чи не можуть знати, як виглядає, наприклад, незмінна практика в ім'я тих „ідей" за залізною куртиною. Це не дає почуття безпеки, бо скитальці досить надивилися та на собі зазнали, як то горстка фанатиків при допомозі оттаких приклонників захоплювали владу і домо-пасивних корткозорих обивателів хоч їх і було багато-багато більше.

Від Америки скитальці зазнали величезних добродійств і через УНРРА-у, через ІРО, ЗУАДК та другі організації, від приватних осіб та через американські уряди. Всі ці добродійства супроводяться почуваннями, що це все виїмковий виїмок, а властива Америка — то самі темні, бездушні, безсумлінні обставини, які вас ждуть та такі самі люди. Це мабуть має загартувати та приготувати нового чоловіка навіть на найгірше, щоби не тільки не розчарувався, але тим приємніше колись згадував, що він таки не дався, таки вибився, доробився.

Але брак такту і міри, як видно з описаного випадку з Адамовичем, може так припертчити добродійство, що новоприбулому і сам добродій і рідні жінка — діти немилі тай взагалі життя відхочується, коли не можна знайти мирного місця на світі. Чи не гадаєте, що розумніше було би, як би так добрі діла йшли більше в парі з добрими словами? Свобода слова — свободою, але що словом можна вбити й не таких людей — виходить навіть з вашого коментаря в справі Форестела...

Як старі імігранти „любили" Америку по приїзді, видно з їх оповідань про перші роки гіркої гарівки, праці та ощадности. Тепер слушно можуть гордитися своєю перемогою над життям в Америці, вміють його цінити та любити. Новим імігрантам всі допомоги дуже скорочують той час проби — але не гіршиться, що вони не захоплюються кожною дрібницею вже від перших днів Старий Край змінився як і Америка, чого хто не бачив дома, мав нагоду научитися по чужих чужинах. Рефріджирейтор і своя кара — добрі речі, але не задля них скитальці опинилися в Америці.

Всі інтелігенти, особливо з „непрактичних" фахів, як професори, учителі, адвокати, судії і т. п., від першого скрінінгу аж до висіди з корабля наслухалися від усіх урядників, що вони непотрібні в Америці зі своїм званням. До доброго тону належить поучувати їх в Америці, що тут „панства" нема, легкого хліба нема, ліптама біда, з непотрібами клопіт, забудьте свої титули і гонори. Особливо дивно і обидно, коли навіть справді інтелігентні люди, і ті рівняють свої поучення до цього „голосу народу". Як що в Амеиряці справді немає іншого стандарту думання, — говорення — то краще вже мовчали б хоч ті...

Приїжджають люди, одні хвальки, другі справді мали і маєтки та зазнали добробуту. Втратили те все. Боком їм вилазили доми, на які з останнього стягалися; за кілька секунд на їх очах ставало купою руїн їхнє і чуже добро. Не одному вже не імпонує ані „гавз" ані „моні". Пам'ятають вартість всяких корон, рублів, марок та червінців, як з міцних валют ставали клаптями паперу. Хочуть бодай зпочатку почуття безпеки і спокою. А згодом, хто знає, може ті, що мають голову до бизнесу — ще краще доробляться. Ані ганити, ані хвалити ані лічити їх не треба, а зрозуміти — не пошкодить навіть американцям.

Приїжджають люди, що ціле життя бідували. Неодин міг мати землю — за зміну віри, посаду за відречення мови, виходи — як би покинув батька-матір. Неодин втік перед високою карієрою дома — треба було тільки втратити честь і совість. Можна було в порівнанні з другими дуже добре жити — льояльно догоджаючи владі котрих небудь „визволителів". Чому ні? Може такі речі в Америці незрозумілі та нерозумні, тут ще ніхто не додумався робити з тих речий „великої політики". Але те саме чекає й американців, як не зуміють зрозуміти та не вспіють заобезпечитися перед тим самим, що тих людей давно зустріло. Зарозумілих та надто певних себе еготистів неодин український скиталець бачив колись між поляками, словаками, мадярами, чехами, болгарами, сербами, австріяками і т. д. З ними, мовляв, того не буде, вони з другого тіста люди, не саму бульбу їли, їм того не трапиться. От і трапилося...

Теперішньому імігрантові-скитальцеві менше імпонує добрий харч і добробут. Куди більше його переконує до Америки і демократії виступ в О. Н. чи парляменті, а навіть добре слово в пресі про тих, що остали дома, наражені на голод, непевність, терор, виселення, заслання, смерть; прихильність до тих, що боряться за волю в УПА, не чекаючи на захоту чи допомогу, а на це вони якраз тимбільше заслуговують. Коли знаходяться українські Вашингтони, могли би знайтися американські Лафаєти.

АМА.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОТЛЕР, ПА.

На скитальців.

В Томину неділю в нашій українській православній парафії відбулось спільне свячене. При цій нагоді пригадав о. парох за наших скитальців. Забирали слово в цій справі ще громадяни М. Бурко та М. Марків та щойно прибувший зо скитальщини дяковичтель п. Йосиф Лупань. Цей останній змальовав тяжке положення скитальців, бо сам переживав ці терпіння впродовж двох років. Своїм оповіданням він дуже зворушив присутних. Жертвували на допомогу скитальцям: Михайло Марків $5; по $1: Н. Бурка, М. Френчак, І. Лігашевський, Фурка, Шотт, Гринюх, Дмитрик, І. Марчишин, П. Цимбала, М. Рапавий, Ф. Бандура, М. Семитковський, І. Сиванич, Маркович, Бебло, Н. Френчак, Ю. Біловіч, М. Цап, Н. Бурка мол., П. Лесичак, М. Карліцкий, П. Катрич, Френчак, П. Бас, С. Зубик, Г. Голлак, Г. Твердак, А. Кулик, Н.Н., Бандура, П. Лупань і С. Голубовська. Решта дрібними. Разом зібрано на скитальців $40 і вислано до ЗУАДК у Філаделфії.

Присуний.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Курси англійської мови.

„Інтернешенел Інститут" (645 Норт 15 вулиця) проголошує, що 28 і 30 червня ц. р. відбудуться вписи на курс англійської мови для новоприбувших до цієї країни. Вчитимуть спеціялісти, що вже вели того роду курси. Курси безплатні крім реєстраційної оплати. Це є одинокі курси, ведені в місті в літньому сезоні. Вписуватись треба в вище згаданих днях вечером від 7—9 години.

Світла і тіні переселенчої акції

(Докінчення зі стор. 2-гої).

На листах до урядів наша акція не вичерпувалася. Для її дальшого розгорнення та головно для популяризації цілої справи серед американського загалу, ми дали цілий ряд платних оголошень в місцевій американській пресі, головно у фармерських газетах. Це з черги дало відповідні наслідки і ми одержали багато листів та зголошень з різних стейтів. Окреме зацікавлення цею справою виявили сенатори стейтів Вірджінія, Саут Каролайні і Норт Дакота. В останньому ми вже мали випадок, що одна українська сім'я приїхала на завірення конгресмена Кея зі Савт Дакоти. Скликана урядовими переселенчими комісарами краєва конференція в переселенчих справах, що відбулася напочатку квітня в Шікаго, висловила нашому Комітетові за цю акцію окреме признання, ставляючи його за приклад іншим. Вже раніше стейт Меріленд зробив наш Комітет своїм офіційним представництвом в переселенчих справах. Після конференції в Шікаго наш Комітет заключив подібний договір, як зі стейтом Меріленд, теж зі стейтом Висконсин і відразу одержав з цього стейту завірення на спроваджування там 200 родин українських скитальців. Стейт Меріленд, крім дотеперішних приватних завірень від місцевих фармерів, дав нам ще окреме урядове завірення на спроваджування туди дальших 300 українських родин та 120 норсок і 15 лікарів з родинами. На придбані нашим Комітетом американські завірення, українські переселенці вже є в стейтах: Меріленд, Висконсин, Мізурі, Мінесота, Айова, Іллиной, Огайо, Пенсилвенія і Вірджінія.

Звіт д-ра Ґалана власне в переселенчій справі є найбільш вимовний і — як кажуть — говорить сам за себе. Але на цю саму тему говорять вже теж деякі інші факти, що можуть у великій мірі заважити на дальшій переселенчій акції Комітету. Про них буде мова в черговій статті.

Нові іміґранти

Українці, які приїжджають стараннями ЗУАДКомітету на кораблі „Дженерал Гаан", що причалить до порту в Ню Йорку в пятницю, дня 10-го червня, до причалу при 19-тій вулиці: Хмельницький Борис, Тамара, Іван, Володимир; Гінсьорський Едвард, Анна, Орест; Гринів Василь, Данута, Омеля, Любомир, Теодор; Оседечук Володимир; Перегінець Антін; Бакун Дмитро, Анна, Валентин, Володимир; Фоліс Володимир, Юлія, Софія; Шнерх Василь; Тимчишин Василь, Ольга, Василь; Худик Ксеня, Іван, Марія; Грищенко Олександр, Серефима, Галина, Наталія; Кордонець Петро; Маслович Тома, Катерина, Мирослав; Окіншевич Лев, Віра; Миронєнко Юрій; Попович Теофіль, Марія; Шіян Теофан, Тятяна, Галина, Анатолій, Тамара; Турчин Андрій, Ірина, Люба; Ольхівський Андрій, Олена, Юрій.

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

(Продовження зі стор. 2-гої).

кого переживання можна відректися не тільки всього свого життя, а ключа від нього кинути в річку; за цю секунду можна зійти на вогнище, віддати себе на розп'яття, перестати будьякі тортури і з захопленням умерти в киплячій смолі або в пазурях хижаків Колізею... Так, я знаю, що ви не зрозумієте мене, доки самі не переживете такого стану. Всі земні радощі — невинне кохання юнака й дівчини, насолоджування музикою та мистецтвом, споглядання краси — все, що можна взяти від природи нашої й культури — це лише слабий натяк на те, що пережив я тоді в горах.

Оповідач замовк. Його лице сяяло духовною радістю і світлом. Очі наповнені були росинками сліз. Слухачі теж мовчали і зітхали. Здавалося, що це був не коридор в'язниці, похмурий і смердючий, а Храм, де відбувалося найбільше таїнство примирення неба з землею, святости із злочином, конечного з Вічним.

Після цього переживання,— закінчив через хвилину Єлисеєв, я не міг далі лишатися в Москві. Хоча пізніше в горах, як я вам уже розповідав, душа моя знову зазнала всіляких прикрощів та спокус, а в НКВД пропонували за відречення від віри різні советські блага, але все це вже не могло змінити мого рішення і духовного стану. Я став іншою людиною.

Останнього вечора перед етапом Елисеєв зібрав своїх небагатьох друзів, попрощався з ними і сказав:

— Пам'ятайте одне, що „золото випробовують вогнем, а людей, Богові угодних, в горнилі спроби".

І, якщо від цих випробувань ви дістанете тільки страждання, а душею ані раз не торкнетесь до неба, то душа ще не відроджена, не золота...

...З п'ятирічним т е р міном його вислали на будівництво якогось лісозаводу на одному з таборових пунктів Сибирського табору.

(Дальше буде).

О. ГЕЦ

ШКІЦИ З БРАЗИЛІЇ

(ILHA DAS FLORES — ОСТРІВ КВІТІВ)

11)

Ще більш небезпечною є так звана „моска варижейра" — зелено-синя муха, котра літає з гучним бреньком. Вона намагається сісти на рану тварини, де відкладає відразу 150-250 живих уже хробачків, котрі значно небезпечніші від бернів. Бо, коли берн тримається нерухомо в одному місці поверхні тіла, то хробачки варижейри безперервно рухаються і вїдаються в глибину організму розточуючи тіло зсередини. В окремих, щоправда, дуже рідких випадках, моска варижейра під час сну може влізти у вухо людині, або в ніс і там відкласти хроби. Такі випадки, коли своечасно не кінчаються дуже складною негайною операцією з трепанацією черепа, приносять зі собою неминучу і дуже страшну смерть. Людина перетворюється в гниючий шмат мяса, повний хробачні. Ця хробачня нарешті, відпасшись, починає вилазити через очі і кости черепа, щоб, упавши зарились для завершення свого розвитку в землю, але людина вже одно вже вмирає.

Серед багатьох пород мурахів є кілька видів надзвичайно шкідливих „злодіїв", котрі відрізняються від інших тим, що мають порівняно до решти тіла сильно розвинену головку. Вони бувають більші (до 12 мм. довжини) і менші (6-7 мм.), живуть в лісах або близько оброблених нив та городів, але часом оселюються також поблизу людського житла. Шкоди від цих маленьких сотворінь бувають неймовірно великі, бо вони нищать всяку городовину, бульби всіх крохмальоносних культур, але особливо є лакомі на цвіт гречки. Її запах вони чують на віддалі 2-3 кільометрів і не лінуються по неї ходити. Проходячи полевою чи лісною дорогою, можна побачити цілі процесії згаданих мурахів, що просуваються непереривним ланцюгом по дуже добрих спеціяльно ними прокладених і очищених від усяких перешкод доріжками. Таких доріжок від мурашника в р і з н і сторони розходиться кілька, при чому по кожній з них мурахи ходять тільки в одному напрямі: або від мурашника, або до мурашника.

З мурашника вони поквапливо біжать порожняком, а назад вертають все з якимись „пакунками". Відшукавши якусь корисну для себе рослину, частина їх вилазить на неї і, витинаючи кусники листя, кидає їх додолу. Інші знову підіймають ці кусники, беруть їх в „зуби", тримаючи руба, як вітрило, і несуть до „хати". Тесаме роблять вони з цвітом гречки, і якщо своечасно не прийняти відповідних заходів, можуть „вижати" її всю. До хат і комор вони лазять тільки вночі, виносячи риж, цукор тощо.

Перед самим комашником всі доріжки так плутаються, що найти головний вхід є надзвичайно тяжко, тим більше, що мурашник має виходів кілька.

Велика оселя „злодіїв" може досягнути двох метрів у проміні і є на один метр глибока, та має кілька поверхів, де по різних „коморах" є строго посортовані різні запаси. Головна і найбільша частина є виповнена вже спеціяльно переробленим крохмалем, котрий густою масою звисає зі „стелі".

Існування кількох т а к и х гнізд довкола обробленого лану може принести дуже значні втрати для врожаю, а тому місцеві господарі провадять з небажаними сусідами нещадну боротьбу. Розшуки гнізда тривають часом по кілька день, але зате ложка спеціяльної отрути, кинена в мурашник, може вигубити всіх комах, бо вони, рятуючи один одного, гинуть усі.

Інколи можна бачити переселення „злодіїв" на нове місце, віддалене від старого осідку на кілька кільометрів. Таке переселення може тривати кілька день, без перерви круглими добами і є знаком того, що має бути добра погода.

Окрім згаданих „бішів" є також маса їдовитих павуків, серед котрих найстрашнішими і найбільшими є чорні смертоносні тарантули, котрі мають нормальну величину людської долоні з розтопирченими пальцями. Є дуже багато також отрутних гусениць, менших павуків, і, звичайно різних гадюк, тощо.

Але окрім перелічених і неперелічених шкідників, є також і дуже корисні породи „бішів".

До найбільших з них належать великі птахи — корви, котрі знаходяться під спеціяльною охороною бразилійських законів. Це — великі чорні, обридливого вигляду птиці, що несуть на пасовиських ролю санітарної служби. Жодна падлина не скриється від їхнього істинкту чи нюху, навіть в найглухішому кутку міста, чи дикого пралісу. Вони злітаються цілими гурмами і розлітаються лишень тоді, коли від трупа залишаються самі чисто обглодані кости.

(Кінець буде).

НА БУДОВУ ПАМЯТНИКА на гробі проф. Івана Раковського.

Звіт Наукового Товариства імени Шевченка в Ню Йорку з Фонду Будови Памятника на гробі професора Івана Раковського:

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет $100; Обеднаний Комітет Ню Йорку $50; по $25: Союз Українок, від. 28, Теодозій Каськів, Мирон Литвин; Роман Олесницький $20; по $10: д-р Лука Мишуга, Дмитро Галичин, д-р Василь Дубас, С. Зелинський, о. Весоловський; по $5: М. Мурашко, С. Шумейко, д-р Р. Осінчук, д-р Л. Цегельський, М. Багрій, о. Л. Чапельський, М. Раковський, М. Шумейко, Юлія Юревич; по $2: А. Настюк, А. Винник, М. Шкільний, Т. Гладкий, В. Войтович, П. Корпало, Колодій; по $1: д-р Я. Макарушка, І. Ґеник, Р. Шеремета, д-р М. Дудра, П. Луків, Я. Марчак, С. Грабовський, І. Козак, П. Крицун, І. Лакуста, В. Палійчук, П. Гайдучок, Миронюк, Л. Попович, Слободян, О. Савицький, А. Савицька, Д. Пошеківа, П. Жатковський, І. Кравчук, Н. Стажів, Білобран, Колдун, Волощук, Василюк, Вербицький, Бурн, Добрянський, К. Дроздик, М. Дидик, Ю. Саламін, Кобзар, Драган, А. Форкач, Чичило, Ікалович, Сурмач, Ярема, Турин, д-р Макарушка, Марко, Кучмар, М. Дзима.

Крім поданих імен було ще кільканадцять записаних так невиразно, що не можна їх прочитати. Просимо вибачення. Невписаними і дрібними жертвами прийшло $151.27.

Разом усього п р и х о д у $548.87. За гроби заплачено $290. Остало $258.87.

За Наукове Товариство ім. Шевченка:

о. Лев Чапельський, скарбник.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221, відбудуться в неділю, 12. червня, в годині 12. вполудне, в Домі Від. УНСоюзу, 841 N. Western Ave. Частійша приявність членів і члениць на зборах є пожадана. — Т. Шпікула, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 12. червня, зараз по другій Сл. Божій, в гали церковній, 2280 W. 7th St. — За уряд: Н. Декан предс.; В. Жук, кас.; Н. Бобечко, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Місячні збори відбудуться в неділю, 12. червня, точно в годині 1:30 пополудні. Вкладки буде можна заплатити від години 1230 пополудні. Зараз по зібранню складок і по звіт контролі і фін. секр., буде тягнення імен членів, котрі мають 65 або більше років життя і до цеї пори самі платять вкладки до УНС. В річницю свого заіснування наш відділ зобовязується платити вкладки за такого витягненого члена. По закінченні повищих справ буде гостина для членів і їх гостей. — Уряд.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Подаємо до відома, що піврічні збори Тов. Зап. Січ, від75, відбудуться в неділю, 12. червня, в год. 1. попол., в салі У. Н. Дому. Просимо всіх прийти на збори і вирівнати свої залеглости, щоб не наражуватись на суспензу. Також просимо привести нових членів. Приявність кожного члена є конечна, бо маємо вирішити важні справи. — За уряд: Р. Вязик, предс.; І. Слупецький, кас.; М. Присташ, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Піврічні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 11. червня, в год. 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними на зборах, бо контр. комісія дасть звіт за минулих 6 місяців і маємо більше справ до полагодження. — За уряд: І. Жмутин, предс.; В. Мущинка, кас.; А. Хромяк, секр.

СТЕПЛЕТОН, Н. Й. — Піврічні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, відбудуться в суботу, 11. червня. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження, як рівнож контр. комісія дасть звіт за 6 місяців. — За уряд: Г. Райнгардт, предс.; Р. Федірко, кас.; В. Велей, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 12. червня. Просимо старших членів прийти, бо є дуже важні справи до полагодження. Контр. комісія дасть звіт за 6 місяців. Довжників просимо вирівнати залеглости. На наш відділ припало зорганізувати 25 нових членів, тож просимо всіх наших членів помогти це виконати, нехай Тов. Любов і надалі буде не лише найстарше, але і найбільше Товариство в Филаделфії. — За уряд: Т. Малик, А. Гарасим, М. Ю. Неник, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Подаємо до відома, що піврічні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 11. червня, в годині 7:30 ввечір, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. вул. Просимо всіх членів прийти на збори і вислухати звіту уряду і контр. комісії за пів року. — Г. Дорошенко, предс.; А. Варан, кас.; А. Мудровський, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Укр. Тов. Січ, від. 39, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. червня, точно в годині 3. пополудні, в сали У. Н. Дому. Просимо членів прийти на час і розібрати свої дивіденди. Довгуючі члени обовязково повинні сплати свої залеглости перед піврічними зборами. На цих зборах будемо принимати нових членів до Тов. і Союзу. — І. Каменюк, рек. секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. червня, в годині 3. пополудні, в своїй галі, 914 Френклин Еве. Просимо всіх членів прийти, бо маємо важні справи до вирішення. — За уряд: І. Павловський, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що піврічні збори відбудуться в суботу, 11. червня, в У. Н. Домі, 517 Галлетт ул., точно в год. 7:30 ввечір. Взиваємо всіх членів прийти на збори. — М. Галькевич, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 192, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в суботу, 11. червня, в У. Н. Домі, 212 Фултон ул., в год. 7. ввечір. На порядку звіт уряду і контр. комісії, принимання нових членів, роздання дивіденди від У. Н. Союзу. — За уряд: А. Поливчак, предс.; П. Остапчук, фін. секр.; М. Маркович, кас.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє членів і члениць, що місячні збори відбудуться в середу, 15-го червня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі. Обовязком всіх членів є прийти на збори. Після зборів буде роздана дивіденда від У. Н. Союзу. — В. Вутковський, рек. секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в пятницю, 10. червня, в год. 7:30 вечір. Просимо всіх членів прийти на збори і привести з собою нових членів. — За уряд: П. Закорчемний, предс.; Ф. Трось, кас.; В. Новак, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Подаємо до відома всім членам, що місячні збори Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, відбудуться в суботу, 11. червня, в год. 7. ввечір, в домівці Укр. Клюбу, 847 N. Franklin St. Довгуючим членам пригадуємо, щоби обовязково прийшли і вирівняли свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — За управу: І. Чопик, гол.; С. Пилюк, скарб. П. Іваш, секр.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Вільна Україна, від. 200, відбудуться в суботу, 11. червня, в годині 7:30 ввечір, під ч. 92-14 — 95 Еве. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на ці збори, бо є важні справи до рішення. Пригадуємо членам, щоби заплатили за тікети з балю на цих зборах. Ще раз подаємо до відома членам, що куплено Народний Дім, то на цих зборах буде вибраний уряд і ціла управа У. Н. Дому. Тому просимо не забути, що кожний член повинен бути приявний на цих зборах. — За уряд: Е. Паращук, пр.; О. Коцопій, кас.; В. Воргуль, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 28. травня 1949 р. помер у 62. році життя

ТЕОДОР СУКМАНОВСЬКИЙ,

член 325 відділу У. Н. Союзу в Бруклин, Н. Й.

Покійний походив зі села Пригата, пов. Золочів, Зах. Україна. Був тихої вдачі і щиро жертвував на народні цілі. Вступив до від. 325 в 1942 р. Полишив жену Марію, синів Володимира і Стефана, дочки Софію і Анну, зятів Михайла і Петра, невістку Марію і 5 внуків, котрі всі є в У. Н. Союзі. Лишив також брата Антона.

Похорон відбувся 1. червня з церкви Сош. св. Духа при 5. ул., на цвинтар св. Івана. — В. И. П.!

П. Малицький, секр.

Дня 17. травня 1949 р. помер у 64. році життя

АНДРІЙ КУЛЯВИЙ,

член Тов. ім. В. Хмельницького, від. 158 У. Н. Союзу в Бруклин, Н. Й.

Покійний походив зі села Костарівці, пов. Синок, Зах. Україна. Вступив до Тов. і Союзу в 1915 році. Полишив у смутку жену Анну, 4 синів, 4 дочки і 13 внуків.

Похорон відбувся 21. травня з укр. гр.-катол. церкви при 5. ул. при участи родини, членів Тов., знайомих і приятелів на цвинтар св. Івана в Меспет, Н. Й. — В. И. П.!

М. Баглай, секр.

Дня 27. травня 1949 р. помер у 69. році життя

ІВАН СЕНЮТА,

член Бр. св. Василія Вел., від. 364 У. Н. Союзу в Клівленд, О.

Покійний родився в Мостах Великих, пов. Жовква, Зах. Україна. Був щирим українцем. Був вибраний першим головою цего відділу, котрий нині числить поверх 300 членів, де положив багато трудів в початка, бо занимав різні уряди. Оставив у великім смутку жену Марію, подружених дітей: Анну, Івана, Андрія і Олену та Антона, зятів, невісток, внуків і шваґра.

Похорон відбувся 30. травня з укр. гр.-катол. церкви св. Апостолів Петра й Павла на укр. цвинтар при участи родини, членів, краянів і приятелів. — В. И. П.!

Е. Білецький, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Скиталець у Німеччині **ВОЛОДИМИР МАЛАЙЧУК** з Полісся, Вяла-Подляска, пошукує свого стрийка **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУК.** Перед війною працював у Ню Йорку, а має дочку тут Наталію. Хто знає про него, або він сам, хай подасть свою адресу до:

WASYL SAYUK,
159 W. 16 St., Northampton, Pa.

Пошукую мого стрийка **ВАСИЛЯ МАНЯКА,** з села Уткович, Перемишлянського повіту. Має жити десь у Ню Йорку, або в околиці. Хто його знає, або він сам, хай пише до:

JOSEPH MANIAK
2307 Andrus, Hamtramck 12, Mich.

ЗАДЕРЕЦЬКИХ ЙОСИФА І ПАНЬКА, оба із села Лани, повіт Вібрка, пошукує Анна Задерецька. Її адреса:

ANNA ZADERECKA,
(13a) Bayreuth
Leopold Caserne, Bl. 12/25
Germany, U. S. A. Zone.

ТАРЗАН, ч. 2109. Рятунок для молої малпочки.

Коли мале малпятко, захоплено приглядалося боротьбі, чорна постать підходила ззаду.

Пантера підскочила з оглушуючим ревом.

Одначе мала малпочка ще в час відскочила з шляху і втікла до своєї матері.

В одній хвилині Каля й Тарзан перервали боротьбу і кинулися, щоб зловити чорну пантеру.